

Nr 620

Av herr **Stefanson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m.*

(Lika lydande med motion nr 680 i Andra kammaren)

Under punkt D 24 Främjandet av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m. i bilaga 10, utbildningsdepartementet, i 1970 års statsverksproposition föreslås att 4 204 000 kronor skall anslås för lärlingsutbildning dels hos hantverksmästare, dels inom muraryrket, byggnadsträarbetaryrket m. m. under budgetåret 1970/71.

Departementschefen föreslår att antalet bidragsrum, som under innevarande budgetår uppgår till 2 200, skall fastställas till 2 000, vilket skulle innebära en reducering med närmare 10 %. Departementschefens motivering för denna allvarliga nedskärning är att en förändring i fråga om yrkesutbildningens utformning skall träda i kraft den 1 juli 1971. Det kan här erinras om att skolöverstyrelsen, som är den sakkunniga myndighet som nära följer denna utbildningsform, har föreslagit att antalet bidragsrum skall vara oförändrat.

I detta sammanhang erinras om att riksdagsmän från olika partier under en följd av år motionsledes har begärt att förevarande anslag skall uppräknas när det gäller såväl antalet bidragsrum — vilket i princip bör vara rörligt och anpassas till det faktiska utbildningsbehovet inom näringslivet — som beloppens storlek. Behovet av förbättringar i bägge dessa hänseenden är nu lika starkt underbyggt som tidigare.

Departementschefens föreliggande förslag innebär att en avveckling av denna utbildningsform skulle inledas under det år som föregår det samordnade gymnasiets (mellanskolans) införande fr. o. m. den 1 juli 1971, en reform som torde medföra en rad följdverkningar i fråga om olika typer av utbildning i företagen. På grund av att yrkesutbildningsberedningen ännu inte slutfört sitt utredningsarbete rörande formerna för samverkan mellan skola och näringsliv och då statsmakterna ännu inte heller tagit slutgiltig ställning till bl. a. statsbidragsformerna för inbyggd undervisning, utbildning i företagsskolor och annan likartad utbildning, anser vi det uteslutet att redan nu påbörja avvecklingen av en utbildningsform som är fullt utnyttjad och som torde komma att överföras även till det framtida utbildningssystemet. Enligt vår bestämda mening bör riksdagen inte nu företaga några

ändringar i lärlingsutbildningens konstruktion eller volym utan uppskjuta dylika ställningstaganden till det större sammanhang då riksdagen under vårsessionen 1971 kan väntas fatta beslut om utformningen av den framtida yrkesutbildningen.

Som ytterligare motiv för att inte nu rubba detta anslag kan anföras att de 2 200 bidragsrum som ryms inom detta anslag under en lång följd av år har helt tagits i anspråk. Som framhållits i motioner under tidigare år har intresset för denna utbildningsform varit så stort att ansökningar fått balanseras från ett budgetår till påföljande på grund av anslaget otillräcklighet. Detta utgör bakgrunden till tidigare framställda yrkanden att anslaget skulle räknas upp för att medge utbetalning av flera statsbidrag.

Enligt från skolöverstyrelsen inhämtade uppgifter per den 15 januari 1970 har hittills under innevarande budgetår 1 042 statsbidragsansökningar från hantverks- och byggnadsföretag bifallits. Vid samma tidpunkt hade till skolöverstyrelsen inkommit 1 097 bidragsansökningar, som ännu inte hunnit slutbehandlas inom SÖ. Summan bifallna ansökningar, 1 042 och ansökningar under remissbehandling, 1 097, utgör således 2 139. Trots att närmare ett halvår återstår av innevarande budgetår kommer således det för budgetåret disponibla anslaget snart att helt ha tagits i anspråk. Man kan även räkna med att i likhet med tidigare år ett visst antal ansökningar får överföras till budgetåret 1970/71.

I detta sammanhang kan nämnas att man inom rörledningssfacket i samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare arbetat fram ett utbildningssystem som mer effektivt än tidigare skall kunna tillgodose utbildningsbehovet inom denna expansiva bransch. Den snabba utvecklingen belyses av att år 1963/64 beviljades 100 bidrag till VVS-lärlingar, att siffran därefter stigit till 184 år 1965/66, 397 år 1966/67 och 843 budgetåret 1968/69.

Vad som här anförts visar orimligheten i nuvarande anslagskonstruktion, som har en helt otillräcklig elasticitet i förhållande till utbildningssituationen inom näringslivet. Speciellt med tanke på byggnadsområdets dominerande ställning i samhällslivet är det angeläget att anslagsramen omedelbart vidgas.

Enligt motionärernas uppfattning finns det all anledning för statsmakterna att stödja utvecklingen av yrkesutbildningen inom näringslivet, vilket inom detta område bäst kan ske genom en sådan anslagsbeviljning att ungdomens vilja och intresse att erhålla en av arbetsmarknadsparterna godkänd yrkesutbildning kan tillgodoses utan restriktioner. Kungl. Maj:t bör erhålla bemyndigande att bestämma medelsramen för denna utbildningsform, vilket skulle ge skolöverstyrelsen möjlighet att varje år bevilja bidrag till lärlingsutbildningen i den omfattning som motsvarar den reella efterfrågan.

I anslutning till Kungl. Maj:ts förslag i statsverkspropositionen år 1970, bilaga 10 punkt D 24, Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmä-

tare m. m. yrkar vi — med hänsyn till det starka och växande intresset för den för samhället relativt billiga form av yrkesutbildning som lärlingsutbildningen utgör — att antalet lärlingsbidrag bibehålles vid 2 200 och således utökas med 200 utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit.

Under hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte besluta att inrätta ytterligare 200 bidragsrum och att till Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m. anvisa ett förslagsanslag av 4 400 000 kronor.

Stockholm den 27 januari 1970

Stig Stefanson (fp)

Karl Pettersson (m)

Joh. A. Olsson (cp)

Gudmund Ernulf (fp)

Nr 621

Av fröken **Stenberg**, om inrättande av en tjänst som universitetslektor i spanska vid Göteborgs universitet.

(Lika lydande med motion nr 721 i Andra kammaren)

Stockholm den 27 januari 1970

Gunvor Stenberg (m)